

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P9_TA(2020)0176

A schengeni térségben tapasztalható helyzet a Covid19 kitörését követően

Az Európai Parlament 2020. június 19-i állásfoglalása a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások európai védelméről a Covid19-válsággal összefüggésben (2020/2664(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4. és 9. cikkére, 26. cikke (2) bekezdésére, 45., 46., 48., 151., 153. és 168. cikkére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére, különösen annak 5., 6., 10., 12. és 16. elvére,
- tekintettel a munkavállalók alapvető szociális jogainak közösségi chartájára,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi chartájára,
- tekintettel a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben a munkavállalóknak biztosított jogok gyakorlását megkönnyítő intézkedésekről szóló, 2014. április 16-i 2014/54/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a harmadik országbeli állampolgárok idénymunkásként való munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről szóló, 2014. február 26-i 2014/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- tekintettel a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló, 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,

¹ HL L 128., 2014.4.30., 8. o.

² HL L 141., 2011.5.27., 1. o.

³ HL L 94., 2014.3.28., 375. o.

⁴ HL L 327., 2008.12.5., 9. o.

- tekintettel az Európai Munkaügyi Hivatal létrehozásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1149 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről szóló, 1989. november 30-i 89/654/EGK tanácsi irányelvre⁴ (első egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében),
- tekintettel a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁵,
- tekintettel a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. június 28-i (EU) 2018/957 európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁶,
- tekintettel a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv érvényesítéséről és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet (az IMI-rendelet) módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/67/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁷,
- tekintettel a munkájuk során biológiai anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló, 2000. szeptember 18-i 2000/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁸,
- tekintettel az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁹,
- tekintettel az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2009. június 18-i 2009/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹⁰,

¹ HL L 186., 2019.7.11., 21. o.

² HL L 284., 2009.10.30., 1. o.

³ HL L 166., 2004.4.30., 1. o.

⁴ HL L 393., 1989.12.30., 1. o.

⁵ HL L 18., 1997.1.21., 1. o.

⁶ HL L 173., 2018.7.9., 16. o.

⁷ HL L 159., 2014.5.28., 11. o.

⁸ HL L 262., 2000.10.17., 21. o.

⁹ HL L 305., 2019.11.26., 17. o.

¹⁰ HL L 168., 2009.6.30., 24. o.

- tekintettel a „Covid19 – Úton a szabad mozgás visszaállításának és a belső határellenőrzések megszüntetésének szakaszos és összehangolt megközelítése felé” című, 2020. május 13-i bizottsági közleményre (C(2020)3250),
- tekintettel az európai mezőgazdasági szociális partnerek – az uniós mezőgazdasági szakmai szövetségek munkáltatói csoportja (GEOPA-COPA) és az Élelmiszeripari, Mezőgazdasági és Turisztikai Szakszervezetek Európai Szövetsége (EFFAT) – 2020. május 15-i együttes nyilatkozatára az európai országokból származó idénymunkások munkába állásáról az EU-ban,
- tekintettel az európai szálloda- és vendéglátóipar szociális partnerei – az EFFAT és a szállodák, éttermek és kávézók ernyőszervezete (HOTREC) – 2020. március 11-i és 2020. április 27-i együttes nyilatkozatára,
- tekintettel az élelmiszeripar szociális partnere, az EFFAT és a FoodDrinkEurope 2020. április 9-i iránymutatásaira a Covid19-világjárvány idején az élelmiszeriparban dolgozó munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről,
- tekintettel az Európai Unióban alkalmazandó átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1152 európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel a harmadik országbeli állampolgárok valamely tagállam területén való tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre irányuló összevont kérelmezési eljárásról, valamint a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók közös jogairól szóló, 2011. december 13-i 2011/98/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre²;
- tekintettel a biztonságos, rendezett és szabályos migrációra vonatkozó 2018. évi globális megállapodásra, különösen annak 5. és 22. célkitűzésére,
- tekintettel a Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemtervre,
- tekintettel az Európai Tanács tagjainak 2020. március 26-i együttes nyilatkozatára,
- tekintettel a 2020. március 13-i „A Covid19-járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingyintézkedések” című bizottsági közleményre (COM(2020)0112),
- tekintettel a „COVID-19: A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások” című, 2020. március 30-i bizottsági közleményre,
- tekintettel a „COVID-19: Iránymutatás az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásának végrehajtásáról, az uniós polgárok hazaszállítására vonatkozó átutazási megállapodások megkönnyítéséről, és a vízümpolitikára gyakorolt hatásokról” című, 2020. március 30-i bizottsági közleményre (C(2020)2050),

¹ HL L 186., 2019.7.11., 105. o.

² HL L 343., 2011.12.23., 1. o.

- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel a munkakörülményekről és a bizonytalan foglalkoztatásról szóló, 2017. július 4-i állásfoglalására²,
 - tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célokra, különösen a 3. és 8. számú célra,
 - tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) munkára vonatkozó alapvető normáira és a munkakörülményekről szóló ILO-egyezményekre és -ajánlásokra,
 - tekintettel az ILO 184. számú egyezményére (Munkavédelem a mezőgazdaságban),
 - tekintettel „A közlekedésről és az idegenforgalomról 2020-ban és azt követően” című, 2020. május 13-i bizottsági közleményre (COM(2020)0550),
 - tekintettel az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) „COVID19: Visszatérés a munkahelyre – A munkahelyek átalakítása és a munkavállalók védelme” című, 2020. április 24-i iránymutatásaira,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a munkavállalók szabad mozgása a munkavállalókat megillető jog és az Európai Unió egyik alapelve, és elengedhetetlen a belső piac megfelelő működéséhez; mivel a munkavállalói mobilitásnak nemcsak szabadnak, hanem méltányosnak is kell lennie; mivel az egyenlő bánásmód elvét az EUMSZ 45. cikkének (2) bekezdése rögzíti, amely megtilt minden megkülönböztetést a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében; mivel ez az elv egyaránt vonatkozik a határt átlépő munkavállalókra és idénymunkásokra, akiknek az uniós jogszabályokkal összhangban a fogadó tagállam állampolgárságával rendelkező munkavállalókkal egyenlő bánásmódot kell biztosítani az egyenlő jogok, az egyenlő munkafeltételek és az egyenlő védelem tekintetében egyaránt;
- B. mivel a határt átlépő munkavállalók fogalma azokat a személyeket foglalja magában, akik a szabad mozgáshoz való jogukkal élve az egyik uniós tagállamban dolgoznak, míg fenntartják lakóhelyüket egy másikban, valamint a határ menti ingázókat és a kiküldött munkavállalókat; mivel a határ menti ingázó olyan munkavállaló, akit egy uniós tagállam határövezetében foglalkoztatnak, de aki naponta vagy hetente legalább egyszer visszatér egy szomszédos ország határövezetébe, ahol lakóhellyel rendelkezik, és amelynek állampolgára; mivel a kiküldött munkavállaló olyan munkavállaló, akit munkáltatója szolgáltatás teljesítése céljából ideiglenesen egy másik uniós tagállamba küld szolgáltatási szerződés, csoporton belüli kiküldetés vagy munkaerő-kölcsönző ügynökségen keresztül rendelkezésre bocsátás keretében; mivel az idénymunkások olyan uniós és harmadik országbeli állampolgárok, akik azzal a céllal utaznak a tagállamok egyikébe, hogy ideiglenesen ott éljenek, és az év adott szakához kötődő tevékenységet végezzenek;

¹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0054.

² HL C 334., 2018.9.19., 88. o.

- C. mivel több mint 17 millió uniós polgár él és dolgozik külföldön, az állampolgárságától eltérő uniós országban (a teljes munkaerő 3,9 %-a 2018-ban); mivel az Unióban 1,5 millió határt átlépő munkavállaló van; mivel több mint 2,3 millió kiküldetési műveletre kerül sor egy másik tagállamban teljesítendő szolgáltatások céljából;
- D. mivel a Covid19-világjárvány komoly veszélyt jelent a közegészségre, és hatással van az EU-ban élő valamennyi személy egészségére és életére, valamint a tagállamok egészségügyi és ellátórendszereire; mivel a válság érintette továbbá az európai társadalmat és az európai gazdaságot is, különösen a frontvonalban lévő munkavállalókat és ágazatokat; mivel jogállásától függetlenül minden munkavállaló érintett; mivel a világjárvány kitörése rávilágított a méltányos és biztonságos mobilitás közötti összefüggésre;
- E. mivel sok határt átlépő munkavállaló és idénymunkás nélkülözhetetlen szerepet tölt be a kulcsfontosságú gazdasági ágazatokban, például a mezőgazdaságban és az élelmiszer-termelésben, a szállításban, a logisztikában, az építőiparban, a szociális szolgáltatásokban, beleértve a gondozást, a szociális munkát és az idegenforgalmat is, de az élelmiszer-feldolgozás és -csomagolás, a halászat, az erdészet, az egészségügy és a kutatás, az informatikai és gyógyszeripar, a kritikus infrastrukturális ágazatok és más ágazatok területén is, és létfontosságúak a gazdasági fellendülésre irányuló erőfeszítések szempontjából is; mivel ezekben az ágazatokban egyes munkaerő-kölcsönzők és munkáltatók üzleti modelljei a munkaerőköltségek leszorításán és a bizonytalan munkafeltételeken alapulhatnak; mivel a munkaügyi felügyelőségek ismételten beszámolnak a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások munkajogainak megsértéséről ezekben az ágazatokban;
- F. mivel a határt átlépő munkavállalókat és az idénymunkásokat a válság és a vírus terjedésének megfékezésére és megelőzésére irányuló tagállami intézkedések – különösen a határlezárások, az ideiglenes korlátozások és a belső határelőrzések – egyaránt súlyosan érintették; mivel a Covid19-világjárvány a határok lezárásához és számos gazdasági tevékenység megszűnéséhez vagy felfüggesztéséhez vezetett, ami megnövekedett munkanélküliséget és súlyos helyváltoztatási problémákat eredményezett azon határt átlépő munkavállalók és idénymunkások esetében, akik jövedelem, védelem vagy közlekedés, időnként pedig szállás, egészségügyi ellátás vagy élelmiszer nélkül tartózkodtak a korábbi foglalkoztatás helye szerinti tagállamokban; mivel a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások közül a fiatalok és a nők különösen kiszolgáltatottak lehetnek;
- G. mivel a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások közül sokakat rövid távú munkaszerződéssel foglalkoztatják, ami alig vagy egyáltalán nem biztosít számukra állásbiztonságot, elégtelen vagy nem létező társadalombiztosítási fedezetet nyújt, és gyakran a szociális ellátásokra való jogosultsági küszöböt sem biztosítja; mivel számos határt átlépő munkavállaló és idénymunkás gyakran szegény és kiszolgáltatott régiókból, kisebbségi és társadalmi csoportokból származik, gyakran ki van téve a munkahelyi szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának, és előfordulhat, hogy a toborzók, ügynökségek vagy munkáltatók megsértik jogaikat, amit a világjárvány tovább súlyosbít; mivel a rövid távra kirendelt munkavállalók gyakran csoportos szálláson élnek, ami megnehezíti a közösségi kontaktusok korlátozását, és növeli a fertőzés kockázatát; mivel a Covid19-fertőzések nagy számban fordultak elő az élelmiszer-termeléshez hasonló ágazatokban, és valószínűleg folytatódni fognak

azokban az ágazatokban és munkahelyeken, ahol a közösségi kontaktusok korlátozása nehezen tartható be megfelelő intézkedések bevezetése nélkül;

- H. mivel a Covid19-válság miatt számos határt átlépő munkavállaló és idénymunkás különösen kiszolgáltatott helyzetben van a munkakörülmények, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság tekintetében; mivel válság idején nyugtalanító beszámolók kerültek napvilágra a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások munka- és életkörülményekkel kapcsolatos jogainak megsértéséről, különösen a munkaidővel, a minimálbérrel, a tisztességtelen elbocsátásokkal, a munkahelyi egészségügyi és biztonsági előírásokkal – például az írásbeli utasítások és a munkahelyi figyelmeztetések hiányával, a biztonságos közlekedés és az egészségügyi követelményeknek és a közösségi kontaktusok korlátozása követelményeinek eleget tevő, megfelelő szállás hiányával –, a nagy nyomást jelentő de kiigazítatlan munkarenddel, kiküldetési megállapodásokkal és kiszervezési gyakorlatokkal, a karanténkorlátozások és a hazatérési támogatás be nem tartásával, valamint a személyi védőfelszerelések nem megfelel biztosításával kapcsolatban; mivel ezek a beszámolók, valamint a válság általában a felszínre hozták és kirívóbbá tették a szociális dömpinget és számos határt átlépő dolgozó és idénymunkás helyzetének jelenlegi bizonytalanságát, illetve a védelmükre hozott hatályos jogszabályok végrehajtásában és érvényesítésében mutatkozó hiányosságokat; mivel a gyakorlatban számos határt átlépő munkavállaló és idénymunkás jövedelme mellett lakhatása tekintetében is függő helyzetben van munkaadójával vagy munkaerő-kölcsönzőjével szemben; mivel elbocsátását követően számos határt átlépő munkavállaló és idénymunkás került az utcára; mivel kiszolgáltatott körülményeik miatt e munkavállalók számára az információhiány és a jövedelem, a szállás vagy a tartózkodási státusz elvesztésétől való félelem okán is nehézséget jelenthet a visszaélések bejelentése vagy betegség esetén a munkából való távolmaradás;
- I. mivel a válság súlyosan érintette a határt átlépő vállalkozókat és önálló vállalkozókat is; mivel a Covid19-világjárvány során a munkavállalók, az önálló vállalkozók és a vállalkozók pénzügyi kártalanítása érdekében a tagállamok által hozott intézkedések és intézkedések főként a nemzeti munkaerőpiacon alapulnak, és gyakran hiányoznak a határt átlépő munkavállalókra és a határt átlépő önálló vállalkozókra vonatkozó megfelelő rendelkezések;
- J. mivel számos munkavállaló fertőződött meg a Covid19 vírussal, és több tagállamban is előfordultak halálesetek; mivel egyes ilyen munkavállalók megfelelő ellátáshoz, orvosi ellátáshoz és létesítményekhez, valamint egészség- és társadalombiztosításhoz való hozzáférése problémás volt, illetve egyes esetekben még a válság előtt sem létezett; mivel e munkavállalók körében az előléptetéshez és a betegszabadsághoz való hozzáférés is problémát jelent;
- K. mivel az Európai Munkaügyi Hatóságot (ELA) 2019 júliusában azzal a céllal hozták létre, hogy támogatást nyújtson a tagállamoknak és a Bizottságnak a munkaerő-mobilitással és a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával kapcsolatos uniós jogszabályok hatékony alkalmazásában és végrehajtásában; mivel az ELA várhatóan 2024-re éri el teljes működési kapacitását;
- L. mivel a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek fontos szerepet játszottak abban, hogy a válság idején segítséget nyújtsanak a munkavállalóknak hazájukban és a foglalkoztatás helye szerinti tagállamban egyaránt;

- M. mivel a Covid19-világjárvány gazdasági hatásai által sújtott, határt átlépő munkavállalók és idénymunkások túlnyomó többsége még nem tudott megfelelő szociális védelemhez és biztonsági jogosultságokhoz jutni amiatt, hogy a Covid19-járvány súlyosbította a tagállamok szociális biztonsági intézményei közötti koordináció akadályait; mivel a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások olyan helyzetbe kerültek, hogy nem feltétlenül jogosultak olyan átmeneti támogatási intézkedésekre, mint a csökkentett munkaidő, a kiigazított munkanélküli-járadék és az otthonról történő munkavégzést megkönnyítő intézkedések;
- N. mivel a válság során néhány tagállam fellépett a határt átlépő munkavállalókat és a migráns idénymunkásokat a Covid19-válsággal összefüggésben sújtó sebezhetőségek kezelése érdekében, és felhívta a figyelmet e munkavállalók társadalmainkban betöltött szerepére;
- O. mivel a határ menti ingázókat és az EU határ menti régióit is súlyosan érintette a válság a foglalkoztatás, a munkahelyhez való hozzáférés és a távmunka, valamint az alkalmazandó társadalombiztosítási és adórendszerekkel kapcsolatos jogbizonytalanság tekintetében;
- P. mivel az európai mezőgazdasági ágazat gyakran átlag alatti jövedelmet biztosít, ami hosszú munkaidővel, balesetek és betegségek előfordulásával, valamint az oktatási és képzési programokban való alacsony részvétellel párosul, különösen a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások esetében; mivel egyes tagállamokban a mezőgazdasági ágazatban tapasztalható rossz munkakörülmények jelentik a munkaerőhiány egyik fő okát;
- Q. mivel nem áll rendelkezésre uniós szintű szisztematikus adatgyűjtési vagy digitális nyomon követési rendszer, amely megfelelő adatokat szolgáltatna az érintett, határt átlépő munkavállalók és idénymunkások teljes számáról, vagy lehetővé tenné a munkavállalók számára, hogy könnyen és gyorsan megállapítsák társadalombiztosítási jogviszonyukat és a válság kezdete előtt megszerzett különböző jogosultságokat igényeljenek; mivel igen gyakori, hogy a települések sem rendelkeznek információval azokról a határt átlépő munkavállalókról és idénymunkásokról, akik ott élnek és dolgoznak;
- R. mivel fennáll annak a kockázata, hogy a válság tovább súlyosbíthatja a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások egyes munkaerő-közvetítő ügynökségek és helyi munkáltatók általi kezelése tekintetében fennálló problémákat;

A jogok védelme, a biztonság garantálása és a hatályos jogszabályok érvényesítése

1. üdvözli a Bizottság folyamatos iránymutatását, amely a Covid19-járványra adott közös uniós válasz folyamatban lévő koordinációjának részét képezi, különös tekintettel az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elvének végrehajtására, valamint a munkavállalók szabad és tisztességes mozgásának gyakorlására; hangsúlyozza, hogy a határellenőrzéseknek, az egészségügyi vizsgálatoknak és a mozgásra vonatkozó korlátozásoknak arányosnak és kivételesnek kell maradniuk, és vissza kell állítani a mozgás valamennyi szabadságát, amint az a különböző országok Covid19-járvánnyal kapcsolatos helyzete alapján biztonságosnak tekinthető; emlékeztet arra, hogy az egyenlő bánásmód elve nem korlátozódik az alapvető ágazatokban munkát vállaló és e foglalkozásokat űző határt átlépő munkavállalókra és az idénymunkásokra hanem

kiterjed minden olyan munkavállalóra, akinek át kell lépnie a belső határokat, mivel a szóban forgó ágazatok a munkavégzés helye szerinti tagállamban a helyi munkavállalók számára is nyitva állnak; felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy a lehető leghamarabb szüntessék meg a határt átlépő munkavállalókra és idénymunkásokra vonatkozó valamennyi utazási korlátozást, valamint diszkriminatív elkülönítési és karanténintézkedést, hogy elkerüljék a munkaerőhiányt a kulcsfontosságú ágazatokban, és a munkavállalók javát is szolgálják, biztosítva egyúttal egészségüket és biztonságukat;

2. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsanak végre intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások, valamint a határt átlépő vállalkozók és önálló vállalkozók megfelelő védelemben részesüljenek a Covid19-járvánnyal és annak hatásaival szemben, beleértve a vizsgálatokhoz való könnyű hozzáférést is, valamint hogy az általuk értett nyelven tájékoztatást kapjanak a kockázatokról és a meghozandó biztonsági óvintézkedésekről; hangsúlyozza a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások köréből a fiatalok és a nők különösen kiszolgáltatott helyzetét; felszólít továbbá olyan intézkedések meghozatalára, amelyek biztosítják egészségük és biztonságuk védelmét utazásuk során, valamint hogy olyan megfelelő lakhatási körülményeik legyenek, amelyek lehetővé teszik számukra a közösségi kontaktusok korlátozását a tartózkodási helyüktől eltérő, a munkahelyük szerinti lakóhelyeken, valamint azt, hogy szükség esetén rendelkezésre álljanak olyan hazatelepítési megoldások, amelyek nem a munkavállaló költségére történnek; hangsúlyozza, hogy a szociális jogokhoz, köztük e jogok kiviteléhez való hozzáférésre vonatkozó meglévő jogszabályokat tiszteletben kell tartani; hangsúlyozza, hogy a határt átlépő munkavállalókat és az idénymunkásokat nem szabad cserbenhagyni azért, mert uniós polgárként gyakorolták a szabad mozgáshoz való jogukat;
3. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az e területen aktívan tevékenykedő szociális partnerek és civil társadalmi szervezetek munkáját annak biztosítása érdekében, hogy a válság következtében vagy más okból a területükön rekedt munkavállalók megfelelő és sürgős hozzáféréssel rendelkezzenek a közszolgáltatásokhoz, a szakszervezeti támogatáshoz, a tisztességes lakhatáshoz, a védőfelszerelésekhez, az étkezésekhez és az egészségügyi ellátáshoz; üdvözli a szociális partnerek elkötelezettségét a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások mobilitásával és jogaival kapcsolatos ágazatspecifikus kérdések kezelése iránt;
4. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a Covid19-cel összefüggésben a 2014/36/EU irányelvben foglaltaknak megfelelően biztosítsák a harmadik országbeli idénymunkások és az uniós állampolgárok közötti egyenlő bánásmódot, emlékeztetve arra, hogy e munkavállalók az uniós polgárokkal azonos munkaügyi és szociális jogokkal rendelkeznek;
5. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy többek között nemzeti és határokon átnyúló összehangolt és közös munkaügyi ellenőrzések révén sürgősen biztosítsák a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások jogaira vonatkozó uniós jogszabályok megfelelő végrehajtását és érvényesítését, különösen az azonos helyen végzett egyenlő munkáért járó egyenlő díjazáshoz való jog tekintetében; kitart amellett, hogy egyértelmű lépéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a munkavállalók az indulás előtt világosan értsék szerződéseiket, jogaikat és kötelezettségeiket, azokról egyértelmű tájékoztatást kapjanak, és azokhoz akadálytalanul hozzáférjenek, valamint hogy ezek a szerződések a foglalkoztatásuk területén működő munkavállalói

védelemmel foglalkozó szervezetek rendelkezésére álljanak; felszólítja a tagállamokat, hogy növeljék a munkaügyi felügyelőségek kapacitását, és részesítsék előnyben azokat az ágazatokat, ahol a munkavállalók veszélyben vannak;

6. felszólítja a Bizottságot, hogy a Covid19-járvány idején kövesse nyomon a munkavállalók szabad mozgásáról szóló iránymutatásainak végrehajtását, és különösen hogy a Covid19-cel összefüggésben adjon ki új konkrét iránymutatásokat a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások, valamint a határ menti vállalkozók és önálló vállalkozók, a munkáltatók és a tagállamok számára, különös tekintettel a szabad és tisztességes mozgásra, a tisztességes lakhatásra, az alkalmazandó munka- és foglalkoztatási feltételekre, valamint az egészségügyi és biztonsági követelményekre, beleértve annak szükségességét, hogy az utazás, a lakhatás és a munkahely tekintetében biztosítsák a közösségi kontaktusok korlátozását, valamint a szociális biztonsággal kapcsolatos védelmet és koordinációt, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, valamint tájékoztatás nyújtását, például a munkahelyen a munkavállalók számára az általuk értett nyelven írásbeli utasításokat és figyelmeztetéseket, továbbá az ezekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét; hangsúlyozza, hogy a szociális partnereket teljes mértékben be kell vonni ezen iránymutatások kidolgozásába;
7. felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsanak minőségi lakhatást a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások számára, amelyet függetleníteni kell a javadalmazásuktól, és biztosítsák a munkaügyi felügyelőségek által érvényesített tisztességes körülményeket, a bérlők magánélethez való jogát és írásbeli bérleti szerződéseket, valamint hogy e tekintetben állapítsanak meg normákat;
8. felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Európai Munkaügyi Hatóság mielőbb teljes mértékben működőképesé váljon, és azon dolgozzon, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtson az egyének jogairól és kötelezettségeiről a határokon átnyúló munkaerő-mobilitással járó helyzetekben, többek között egy egységes, uniós honlapon keresztül, amely portálként szolgálna az uniós és nemzeti szintű információforrásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez; megállapítja, hogy nincs harmonizált eljárás a visszaélések és problémák jelzésére; ezért felhívja az Európai Munkaügyi Hatóságot, hogy az illetékes tagállami hatóságokkal együttműködve hozzon létre egy olyan európai eszközt, amely lehetővé teszi a határt átlépő munkavállalók számára, hogy névtelenül jelentsék a visszaéléseket, valamint hajtsa végre az (EU) 2019/1149 rendelet 8. cikkének (1) bekezdését azzal a céllal, hogy közös vagy összehangolt ellenőrzéseket végezzen a tudomására hozott esetleges visszaélésekre vonatkozóan;
9. felszólítja a Bizottságot, hogy javasoljon hosszú távú megoldásokat a visszaélésszerű alvállalkozói gyakorlatok kezelésére, valamint az alvállalkozói és ellátási láncban alkalmazott idénymunkások és határt átlépő munkavállalók védelmére;

A méltányos mobilitás előmozdítása és a belső piac megerősítése

10. felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy készüljenek fel a Covid19 esetleges jövőbeli hullámaira, és ismételten felszólít a nemzeti határokkal kapcsolatos intézkedések összehangolására és az utazó munkavállalókra vonatkozó biztonsági intézkedések kidolgozására, beleértve a biztonságos szállást is; megjegyzi, hogy biztonsági intézkedésekkel, valamint jól megalapozott és ismertetett utazási feltételekkel kiegészített „zöld folyosók” azonosítása és fenntartása révén állandó mobilitási lehetőségeket kell bevezetni; e tekintetben kiemeli a regionális és helyi

hatóságok és a meglévő, határokon átnyúló intézmények kulcsszerepét, többek között a lakóhelyük szerinti településeken nyilvántartásba vett, határt átlépő munkavállalók és idénymunkások adatainak vezetésében és rendszeres frissítésében; hangsúlyozza, hogy a válságra és a gazdasági fellendüléshez vezető útra tekintettel hozott bármely intézkedést valamennyi munkavállaló egészsége és biztonsága, valamint az összes alkalmazandó munkafeltétel tiszteletben tartása és hatékony érvényesítése elvének kell vezérelnie, elismerve, hogy a Covid19-járvány és következményei miatt a határt átlépő munkavállalók és az utazó munkavállalók különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak;

11. emlékeztet az olyan harmadik országokkal való jó együttműködés fontosságára és szükségességére, ahol nagy a határt átlépő munkavállalók száma, például az Európai Gazdasági Térségben (EGT), Svájcban és az Egyesült Királyságban;
12. hangsúlyozza, hogy a tagállamok között jó együttműködésre van szükség a határt átlépő munkavállalókra és az idénymunkásokra vonatkozó adatok gyűjtése terén a nemzeti gyakorlatok hiányosságainak áthidalása, a rendelkezésre álló információkhoz való jobb hozzáférés, valamint a kiszámítható és hozzáférhető belső munkaerőpiac megteremtése érdekében; felszólítja az Európai Munkaügyi Hatóságot, hogy vállaljon aktív szerepet az adatok gyűjtésében és koordinálásában a munkaerő-mobilitás elemzésének és a kockázatértékeléseknek az alapító rendeletben meghatározott feladataival összhangban történő elvégzése céljából;
13. úgy véli, hogy a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások védelme érdekében a munkáltatóknak is szükségük van egyértelmű szabályokra és jogi egyértelműsége; felkéri a tagállamokat, hogy az illetékes nemzeti intézményeik honlapján gyűjtsenek és tartsanak naprakész információkat valamennyi ilyen szabályról, beleértve a Covid19-re és az utazási korlátozásokra vonatkozó szabályokat is; felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy olyan portál vagy mobilalkalmazás létrehozásának lehetőségét, amely képes lenne összesíteni a tagállamoktól származó adatokat annak érdekében, hogy pontos és valós idejű tájékoztatást nyújtson az uniós polgárok számára az utazási korlátozásokról, kiegészítve azokat az utazási lehetőségekkel és a rendelkezésre álló útvonalakkal abban az esetben, ha a sürgősségi intézkedéseket részben vagy teljesen újból bevezetik;
14. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a válság által érintett, határt átlépő munkavállalók, különösen a határ menti ingázók és önálló vállalkozók, beleértve a lakóhelyük szerinti országból távmunkát végzőket is, hozzáférjenek az alkalmazandó szociális biztonsági, munkaügyi jogokhoz és adórendszerekhez, ugyanolyan feltételek mellett részesülhessenek a rövid távú foglalkoztatási rendszerekben, mint a többi munkavállaló, és amennyiben a világjárvány következtében a tartózkodási helyük szerinti tagállamban kell tartózkodniuk, az ne legyen kedvezőtlen hatással adó- vagy szociális biztonsági jogaikra; kéri, hogy a távmunkában külföldön töltött időt úgy minősítsék, mintha az a munkavégzés helye szerinti országban történt volna;

Reziliencia, digitális átállás és az átláthatóság biztosítása

15. felszólítja a Bizottságot, hogy sürgősen készítsen tanulmányt a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások foglalkoztatási, valamint egészségügyi és biztonsági körülményeinek általános helyzetéről, beleértve a munkaerő-kölcsönző ügynökségek, a munkaerő-toborzó ügynökségek, más közvetítők és alvállalkozók

szerepét is, annak érdekében, hogy azonosítsa a védelem terén fennálló hiányosságokat, valamint a meglévő jogi keret – például a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó jogi keret, az idénymunkásokról szóló 2014/36/EU irányelv és a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008/104/EK irányelv – esetleges felülvizsgálatának szükségességét, valamint annak alkalmazhatóságát világjárvány esetén; hangsúlyozza, hogy a levont tanulságok nemcsak a Covid19-válság tekintetében érvényesek, hanem meg kell erősíteniük a tényeken alapuló politikai döntéshozatalt is annak érdekében, hogy válságok és normális körülmények idején is kezeljék az uniós és nemzeti jogszabályok hiányosságait;

16. hangsúlyozza, hogy a tagállamok felelősek annak biztosításáért, hogy szociális biztonsági rendszereik stabilak, megbízhatóak és válságbiztosak legyenek, és hogy az EU az Európán belüli mozgásra vonatkozóan állapít meg közös szabályokat a szociális biztonsági jogok védelmére; felszólítja a Tanács jelenlegi és jövőbeli elnökségeit és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a Parlamenttel annak érdekében, hogy gyors és kiegyensúlyozott megállapodás szülessen a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK és 987/2009/EK rendelet javasolt felülvizsgálatáról annak érdekében, hogy korszerű és a célnak megfelelő szabályok jöjjenek létre, amelyek előmozdítják a tisztességes mobilitást és szociális védelmet valamennyi uniós polgár számára, ugyanakkor hatékonyan küzdenek a társadalombiztosítási visszaélés és az utazó munkavállalók szociális jogaival való visszaélés ellen; e tekintetben felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen hajtsák végre a szociális biztonságra vonatkozó információk elektronikus adatszeréje (EESSI) rendszerének valamennyi elemét annak érdekében, hogy biztosítsák a szociális biztonsági intézmények közötti hatékonyabb együttműködést és az egyedi esetek gyorsabb, digitalizált feldolgozását a határokon átnyúló helyzetekben lévő személyek érdekében;
17. felszólítja a Bizottságot, hogy a Covid19 fényében frissítse weboldalait, és ennek megfelelően népszerűsítse azokat, tájékoztatást nyújtva a munkavállalók jogairól, a határt átlépő munkavállalókra és az idénymunkásokra vonatkozó nemzeti jogszabályokról, valamint részletes tájékoztatást nyújtva a nemzeti és regionális munkavédelmi hatóságokról, továbbá a tagállamokkal együttműködve hozzon létre hozzáférhető tájékoztató kampányokat a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások számára a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek bevonásával az információk további terjesztése érdekében;
18. ismételten hangsúlyozza a visszaélést bejelentő személyek megfelelő védelmének fontosságát a tagállamokban, többek között a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások esetében; ösztönzi a tagállamokat, hogy lépjenek túl a 2019/1937/EK irányelvben jogállásától függetlenül minden munkavállalóra vonatkozóan meghatározott minimumkövetelményeken, és vizsgálják meg a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó nemzeti jogszabályok alkalmazásának módjait a visszaéléseket bejelentő, határt átlépő munkavállalók vagy idénymunkások esetében; hangsúlyozza olyan rendelkezésre álló opciók átlátható beépítésének szükségességét, amelyek a megtorlástól való félelem kiküszöbölésével lehetővé teszik a visszaélések jelentését és a munkaszerződésekkel kapcsolatos segítségnyújtást; hangsúlyozza, hogy e munkavállalók számára biztosítani kell a szakszervezetekhez és a civil társadalmi szervezetekhez való hozzáférést, többek között a fogadó országban is;
19. úgy véli, hogy a tagállamok közötti azonosítást és adatszerét szolgáló digitális és dinamikus rendszer létrehozása elősegítheti a határt átlépő munkavállalók és

idénymunkások jogaival kapcsolatos visszaélések és problémák, valamint a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelmet, és segíthet meghatározni az illetékes szociális biztonsági rendszer által biztosított fedezetet; ezzel összefüggésben felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen részletes hatásvizsgálatot a digitális európai társadalombiztosítási azonosító jel bevezetéséről egy javaslat benyújtása céljából; hangsúlyozza, hogy a személyes adatokat csak a szociális biztonságért felelős illetékes hatóságok és kizárólag a tervezett konkrét célra használhatják fel az általános adatvédelmi rendelettel¹ összhangban;

20. felhívja a tagállamokat, hogy megfelelően, időben és ambiciózus módon ültessék át a munkavállalók kiküldetéséről szóló felülvizsgált irányelvet, biztosítva a kiküldött munkavállalók számára a teljes mértékben egyenlő bánásmódot és védelmet, különösen a munkáltatónak az irányelv 3. cikkének (7) bekezdésében foglalt azon kötelezettségének tiszteletben tartása érdekében, hogy költségtérítés címén a kiküldetés miatt ténylegesen felmerült költségeket – például utazási, ellátási és szállásköltségek – térítse meg a kiküldött munkavállalóknak, a munkaviszonyra alkalmazandó nemzeti joggal és/vagy gyakorlattal összhangban;
21. megállapítja, hogy a Bizottságnak a tagállamokkal együtt foglalkoznia kell az EU-ban a határt átlépő munkavállalókra és idénymunkásokra irányuló ideiglenes munkaerő-kölcsönző és munkaerő-toborzó ügynökségek létrehozására vonatkozó egyértelmű rendelkezések hiányával; emlékeztet azokra a meglévő bevált gyakorlatokra, amelyek esetében az ilyen vállalatok bizonyos közigazgatási szervek által kiadott egyértelmű átláthatósági engedélyek hatálya alá tartoznak;
22. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a közös agrárpolitika közelgő felülvizsgálata az európai mezőgazdasági dolgozók, többek között az idénymunkások, a migráns munkavállalók és más utazó munkavállalók javát szolgálja;
23. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy küzdjenek az idénymunkásokról és a határt átlépő munkavállalókról alkotott negatív kép ellen, ahol ilyen kép kialakult; megjegyzi, hogy a lakóhely szerinti tagállamok felelőssége, hogy megfelelő hozzáférést biztosítsanak a munkaügyi és társadalombiztosítási információkhoz a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások számára; kiemeli a határt átlépő munkavállalók és az idénymunkások munkával kapcsolatos balesetek esetén történő támogatásának és a hazatelepüléshez nyújtott segítségnek a fontosságát;
-
- ◦
24. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, az Európai Tanácsnak és a Bizottságnak.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).